

17 ta' Mejju, 1963

Imhallfin:

**S.T.O. Prof. Sir Anthony J. Mamo, O.B.E., C.St.J., Q.C.,
B.A., LL.D., President.**
Onor. A.J. Montanaro Gauci, C.B.E., K.M., LL.D.
Onor. W. Harding, C.B.E., K.M., B.Litt., LL.D.

Konti Nutar Giovanni Carmelo Chapelle Paleologo

versus

Alfred Alamango

**Occhio ta' Sentenza — Ammess "in Statu et Terminis" —
Tħodil fl-Użu ta' Ħanut Mikri**

*Il-fatt li l-isem tal-ammess in statu et terminis ma jigi imsem-
mi fl-occhio tas-sentenza, ma jikkostitwix nullita. L-ammess
in statu et terminis, a differenza tal-imsejjaħ fil-kawża, la
huwa attur u lanqas konvenut, u huwa la lista jigi ikkun-
dannat u lanqas liberat mit-talba.*

*Meta issir talba għar-ripresa ta' ħanut mikri għax l-inkwilin
għamel użu divers mill-fond, wieħed irid jara jekk dak it-
tibdil kienx svilupp naturali. F'dan il-każ il-ħanut kien gie
mikri għal bejgħ ta' drappijiet, materji affini u generi ta'
bażaar. Il-fatt li f'dak il-ħanut ma komplewx ibiegħu drap-
pijiet ma kienx fittitola s-sid li jirriprendi l-ħanut.*

Il-Qorti, rat it-talba tar-rikorrent quddiem il-Bord li jir-
regola l-Kera biex jiġi awtorizzat jirriprendi possess tal-ħanut
151, Britannia Street, Valletta, billi l-intimat għamel użu
divers mill-fond;

Rat ir-risposta tal-intimat.

Rat is-sentenza tal-Bord tat-28 ta' Frar, 1963, li biha giet milqugħa t-talba bl-ispejjeż kontra l-intimat u ġew mogħtija xahrejn lill-intimat biex jiżgombra billi l-Bord ikkunsidra:

Illi l-fond de quo li kien jappartieni lil Mary Vella Bernard u mbagħad sar proprjeta tar-rikorrent, kien ġie mikri lill-intimat bi skrittura tat-30 ta' Marzu, 1935. L-ewwel patt ta' din l-iskrittura kien jgħid: "Tale Fondo — stoffe e materie affini e generi di Bazaar.

F'certu żmien dan il-fond ġie sullokat mill-intimat lil Edoardo Torpiano u dana kellu liċenza għall-bejgħ ta' diversi artikoli kif jidher mill-kopja li giet eżibita. Huwa fil-fatt kien ibiegħ maljerija u lbiesi tat-tfal, u xi ċekċik ieħor kif esprima ruħu l-istess intimat. Torpiano reġa' ssulloka l-fond lil Edward Alamango Cook, u dana żamm l-istess liċenzi li kellu Torpiano. Ex admissis Edward Alamango Cook, is-sub-inkwilin attwali ma jbiegħx drappijiet jew ġeneri affini, imma oġġetti ta' stationary u oġġetti simili li dażżmejn ibiegħu wkoll li stationers bħal 'games', u anki xi souvenirs. L-ewwel sub-inkwilin jiġifieri dak ta' qabel Torpiano kien ibiegħ drappijiet u oġġetti ta' bazaar, imma ma kellux stationery.

Wieheh mid-doveri tal-inkwilin huwa li juża l-fond lil lokat skond il-ftehim u jekk ma jkunx hemm ftehim, skond l-użu li għalih huwa determinat. F'dan il-każ il-ftehim jgħid espressament illi l-fond għandu jiġi wżat għall-bejgħ ta' "stoffe e materie affini e generi di Bazaar." Dan il-ftehim jorbot lill-inkwilin daqs li kieku kien liġi, u għalhekk il-fond ma' jistax jiġi wżat għal skopijiet oħra mingħajr kunsens tas-sid.

Il-bejgħ ta' stoffe u materie affini spiċċa wara li telaq

il-post Torpiano u barra minn dan il-fond qiegħed jiġi wżat bħala stationery, ġeneru ta' kummerċ li ma hux kontemplat fil-ftehim. Jekk bazaar jista' jinkludi xi oġġetti ta' stationery, stationery ma' jidentifikax ruħu ma' bazaar.

Jghid a propositu l-Pacifici Mazzoni Locazione Pag. 177: "il contratto deve essere osservato come avente forza di legge per le parti contraenti." L-istess haġa jghid Laurent Vol. 25 Pag. 208/214, u jiċċita d-deċiżżjoni ta' Qrati Franċiżi li rritenew illi kien sar użu divers meta fond ġie wżat għal panetteria minflok drogeria. li kien l-iskop li għalih taċitament kien ittieħed in lokazzjoni l-fond. L-istess haġa nsi-bu fil-Baudry Lacantinerie, Locazione Vol. I Numero 367.

Dan ma kienx wieħed mill-kazi fejn il-kerrej li jbiegħ diversi oġġetti jew jagħti diversi servizzi fil-ħanut mikri lilu, ibiddel minn żmien għall-ieħor l-importanza relativa tad-diversi oġġetti jew servizzi u jnaqqas jew iżid oġġett jew servizz ieħor skond it-tibdil u l-esiġenzi tan-negozzju għall-aħjar utilita tiegħu u tal-fond stess, kif għallmet il-Qorti ta' l-Appell tagħna in re Mifsud vs. Debono 30 ta' Marzu, 1962. Hawn l-inkwilin huwa marbut mit-termini preċiżi tal-kuntratt u xejn ma' tiġġovah il-konsiderazzjoni illi b'daqshekk ma' għamel ebda ħsara lis-sid jew li sata' kabbar anzi l-avviamment. Jghid il-Laurent fil-post preċitat pag. 213: "La cosa tenuta come panetteria. poteva procurare al locatore un prezzo elevato al pari della casa tenuta come drogherita; eppure lo scioglimento deve essere pronunciato, perchè il conduttore aveva contravvenuto ad una condizione essenziale del contratto."

Rat ir-rikors tal-intimat li bieh dana appella mis-sentenza fuq imsemmija tal-Bord, talab ir-revoka u n-nullita tagħ-

ba, u é-čaħda tat-talba bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra r-rikorrent appellat.

Rat ir-risposta tal-appellat li wieġeb li l-eċċezzjoni tan-nullita tas-sentenza mhix sostenibbli għax ma taqax taħt l-art. 792 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, u fil-meritu s-sentenza hi ġusta u jisthoqqilha l-konferma bl-ispejjeż.

Rat ir-risposta ta' Alfred Alamango Cook li sottometta lis-sentenza tal-Bord hija nulla.

Rat ir-rikors ta' l-istess Alfred Alamango Cook li appella mis-sentenza tal-Bord u wara li qal li s-sentenza appellata hija nulla, talab ir-revoka tagħha u é-čaħda tat-talba tal-appellat.

Rat ir-risposta tal-appellat li wieġeb u talab li s-sentenza tiġi konfirmata bl-ispejjeż u l-appell ta' Alamango Cook jiġi miċhud.

Rat l-attijiet kollha tal-kawża u semgħet l-avukati.

Ikkunsidrat fuq l-eċċezzjoni tan-nullita tas-sentenza tal-Bord, illi fis-sentenza appellata la fl-okkju ma ssemgħa u lanqas ebda riferenza ma saret għal Alfred Alamango Cook li kien ġie ammess in statu et terminis, fil-waqt li skond l-art. 959 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, dana kellu jiġi kkunsidrat formanti parti fil-proċediment.

Ikkunsidrat illi l-prattika hija li min jiġi ammess in statu et terminis f'kawża jitniżżel ismu fl-okkju tal-kawża. Izda ma jidhirx li dana huwa essenzjali. L-art. 174 (1) (b) tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili jippreskrivi li f'kull skrittura għandu jkun imniżżel l-isem u l-kunjom tal-parti li tidher u

tal-parti li kontra tagħha l-iskrittura ssir, u meta hu l-każ, l-isem li fieh jidhru l-partijiet. Minn hu ammess in statu et terminis la huwa l-parti li tidher fiċ-ċitazzjoni u fis-sentenza, u l-anqas il-parti li kontra tagħha tkun saret iċ-ċitazzjoni jew pretenssijoni miġjuba fl-att jew skrittura u lanqas li kontra tagħha tkun giet mogħtija s-sentenza. Mill-konfront tal-art. 959 u l-artikoli 960 — 961 tal-Kodiċi tal-Proċedura Civili kif ġie interpretat bil-ġurisprudenza jidher ċar li skond il-liġi l-ammess in statu et terminis a differenza tal-imsejjaħ fil-kawża la huwa attur u lanqas konvenut. U ta' bilhaqq, a differenza tal-imsejjaħ fil-kawża, l-ammissjoni tiegħu ma twaqqafx il-proċeduri; huwa ma jiġix notifikat b'kopja ta' ċitazzjoni jew libell — jew b'rikors fil-każ li l-proċedura tkun b'rikors. Il-liġi tati lill-imsejjaħ fil-kawża biss, u mhux lill-intervenut, li jipprezenta skritturi u eċċezzjonijiet, u li jkollu l-benefiċċji kollha ta' konvenut, u li jista' jiġi kundannat jew liberat mit-talba daqs kieku l-kawża kienet proposta kontra tiegħu. (ara Sent. Prim'Awla 20 — VI — 1936 in re Cortis vs. Staines noe. Vol. XXIX, pt. II, p. 1116 u sentenzi oħrajn fiha citati). U la darba dana huwa hekk, l-inkluzżjoni tal-isem tal-intervenut in statu et terminis fl-okkju tas-sentenza ma tistax tiġi kunsidrata bħala essenzzjali b'mod li l-ommissjoni tagħha gġib in-nullita, u għalhekk ma taqa taħt l-ebda kategorija ta' każi ta' nullita kontemplati fl-art. 792 tal-Kodiċi tal-Proċedura Civili. Għandu wkoll jiġi mtenni dak il-dil-Qorti stess qalet fis-sentenza tagħha tat-28 ta' Novembru, 1932 in re "Sac. Curmi vs. Mons. Depiro" illi, "Dovendo l'occhio della causa ripetersi in testa di tutte le scritture e di tutti gli atti susseguenti alla citazione, esso deve rivestire la maggior brevità possibile, e deve essere sfrondato di tutto ciò che non sia indispensabile a denotare i contendenti e l'interesse in cui compariscono nel litigio." Ċertament jibqa dejjem desiderabbli li tiġi segwita l-prattika li fl-okkju tal-kawża jissemma ukoll l-intervenut in statu et terminis u f'dik il-kwalita,

Ikkunsidrat illi għar-raġunijiet fuq imsemmija ebda bżonn ma kellu l-Bord li fis-sentenza jaġġmel riferenza għall-intervenut in statu et terminis, la darba l-Bord skond il-liġi la kellu jikkundannah u lanqas jilliberah. Għaldaqstant ma jistax ikun hemm nullita tas-sentenza, għar-raġuni tal-ommissjoni ta' riferenza għal intervenut illum appellant Alamango Cook, u għar-raġunijiet li setgħa ġiebgħ il-quddiem fis-smiegħ tal-kawża quddiem il-Bord.

Għaldaqstant minn issa stess il-Qorti tiegħad l-eċċezzjoni tan-nullita tas-sentenza appellata bl-ispejjeż kontra ż-żewġ appellanti.

Ikkunsidrat fuq il-meritu — illi l-Bord laqgħa t-talba tar-rikorrent għar-raġuni li mill-fond in kwistjoni sar użu divers minn dak miftiehem. Il-fond kien ġie mikri lill-appellant Gauci Borda originarjament b'kitba privata tat-30 ta' Marzu, 1935 mingħand is-sid, li allura kienet l-armla Mary Vella Bernard; u fost klawnsoli oħrajn f'dik il-kitba jingħad li:— "Tale fondo deve essere adibito per la vendita di stoffe e materie affini e generi di bazar." L-inkwilin kellu l-fakolta li jissulloka l-fond bil-kunsens bil-miktub tas-sid; u fil-fatt saret sullokazzjoni l-ewwel lil ċertu Torpiano, u wara lill-appellant Alamango Cook, li volontarjament intervjena in statu et terminis fil-ġudizzju quddiem il-Bord. Dana ta' l-aħħar fil-ħanut in kwistjoni ma jbiegħx "stoffe e materie affini"; iżda jbiegħ ogġetti ta' bazaar, stationery, magazines u pubblikazzjonijiet simili. F'il-fehma tal-Qorti dana ma jikkostitwixxi tibdil ta' destinazzjoni sostanzzjali jew użu divers. Il-bejgħ ta' ogġetti ta' bazaar li jsir fil-ħanut huwa kontemplat espressament fil-patti tal-kirja originali. L-ogġetti ta' stationery, magazines et similia huma affini għal bazaar, u komunement jinsabu għal bejgħ f'ħafna bazaars, kif soltu jsir u kif soltu jitmexxew bazaars f'dal-pajjiż. Il-fatt li

magħhom f'dak il-hanut ma nbiegħux iżjed drappijiet u fiwejjeġ ma jgibx snaturament tal-karattru ta' dak il-generu ta' hanut, u ċertament ebda preġudizzju ma jikkaguna lir-rikorrent jew lill-isem tal-hanut. Il-patt fuq imsemmi m'għandux jiftihem fis-sens restrittiv u tassattiv li ta' bilfors għandhom jibqu jimbiegħu drappijiet flimkien mal-oġġetti ta' bażaar; iżda anki jekk magħhom jiżdiedu oħrajn ta' natura affini li soltu jinstabu għal bejgħ anki f'bażaar. Dana tal-aħħar mhumiex hlief żvilupp naturali u progressiv tan-negozzju stess ta' bażaar.

Għal dawn ir-raġunijiet il-Qorti tilqa' l-appell taż-żewġ appellanti, tirrevoka s-sentenza appellata, u tiċċad it-talba tar-rikorrent bl-ispejjeż mhux ġa maqtugħa xort'oħra kontra l-istess rikorrent appellat.
